Interjú a nagyival

Több, mint 40 év óta a testmozgás szeretetével oltja tanítványait, szinte észrevétlenül a gazdagréti Csíki-hegyek utcai Általános Iskola testnevelés tagozatának megszervezésében meghatározó szerepet töltött be. Tanfolyamain rekord létszámban vettek részt gyerekek, felnőttek egyaránt. Képes megmozgatni a 70 éven fölülieket is. Számtalan tanítványának ma már tanítványa is van – ez az igazi „alapkőletétel"!

Tarnócai Istvánné testnevelőtanár a Testnevelési Egyetem szakvezető tanáraként és 1986-tól a Csíki-hegyek utcai Általános Iskola tanáraként több ezer hallgatóval és növendékkel ismertette meg a testmozgás örömeit. Mindig mozogni szerető gyerekekből nevelt egészséges felnőtteket. Ars poétikája: a tehetséges gyermek mozgás közben születik. Jó szem és érzék kell, hogy észrevegyük, gondozzuk. Az élsportoló viszont a tehetség és a szorgalom ötvözetének tudatos módosulása. Az alapozás a testnevelő feladata, a felépítés és eredményesség az edző munkáját dicséri.

Tarnócai Istvánné

– Hol és mikor láttad meg a napvilágot?

– Bács-Kiskun megyében születtem, 65 évvel ezelőtt. Édesanyámék tizenhárman voltak testvérek, ebből azonban én csak tizet ismertem személyesen. A családból többen egymáshoz közel, egyszerű paraszti sorházakban laktunk. Sok időt töltöttem nagymamámnál és egyéb rokonaimnál, mivel édesanyám Kiskunhalason dolgozott egy uradalmi konyhán szakácsnőként. Itt ismerkedett meg apámmal, aki ugyanannál a családnál volt uradalmi kocsis.

– Hogyan kerültetek Kecelről a hozzá képest nagyvárosnak számító Bajára?

– Első lépésben szüleim munkát kaptak egy tanyán, így én még igazi tanyasi iskolába jártam. Ez idő tájt született meg Erzsi és Kati húgom. 1947-ben végre Bajára költöztünk, ekkor voltam hét éves. Szüleim munkáltatóival – *Lukács* bácsival, aki lókereskedő volt – közös udvarban egy nagy kúriában éltünk a Szent László utcában. 1949-ben Bori húgom, 1953-ban Sanyi öcsém is megszületett. Komoly iskolai és sportpályafutásom kezdete egyértelműen Bajához kötődik. Városi bajnok lettem tornában és atlétikában. Az általános iskolát kitűnően fejeztem be. Egyetlen négyesemet nyolcadikban kaptam számtanból, s ez olyannyira elkeserített, hogy elsírtam magam. Húgom ekkor robbant a szobába nagy örömmel, hogy nem bukott meg. Szüleim örömtáncot jártak, az én négyesemmel viszont senki nem törődött.

– Milyenek voltak a középiskolai éveid? A tanulás, a sport…?

– A középiskolai testnevelők már ismertek a pályáról, így tárt karokkal vártak edzésre már a második tanítási napon. A Türr István Közgazdasági Technikumba jártam, végig jeles tanulóként, s a könyvelő, statisztikus, tervező, valamint gyors- és gépíró végzettség mellett az évfolyamból egyedül nekem sikerült kitűnően az érettségim. Az atlétika pályán közben edzőim észrevették, hogy igen nagyot tudok dobni. Így torna helyett inkább a diszkoszvetés és gerelyhajítás felé terelgettek. Harmadik és negyedik évfolyamban mindkét számból egészen az országos bajnoki dobogóig meneteltem. Emlékszem nagyon mérges voltam, hogy az országos bajnokság miatt egy héttel kevesebb időm volt az érettségire felkészülni. Szerencsére ez nem befolyásolta sem a sportban, sem az érettségin nyújtott jó szereplésemet.

– Elsőre sikerült a felvételid a Testnevelési Főiskolára?

– Igen. Édesapám éppen a felvételi időszakban vállalt el egy szezonális aratási munkát. Segítettem neki, de emlékszem megsértődött, hogy képes vagyok magára hagyni a felvételi miatt. Miután sikeresen felvételiztem, visszamentem Bajára segíteni apámnak, majd két hónapig a bajai Vízügynél is dolgoztam, mint árvíz utáni kárfelmérő, könyvelő. Ebből a pénzből finanszíroztam egyetemi tanulmányaim első hónapjait.

– Budapesten kollégiumban laktál? Nehéz volt megszokni a nagyvárosi életvitelt?

– A TF kollégiumában laktam harmadmagammal. Először csak karácsonykor volt időm és pénzem hazalátogatni Bajára. Volt olyan nyaram, amikor egyszer sem sikerült hazautaznom. Szüleimtől anyagi támogatást nem kaptam, éppen ezért az ösztöndíjért nagyon jól kellett tanulnom. Négyesnél rosszabb jegyet nem kaphattam. Az elvárásoknak sikerült megfeleljek, ugyanis az évfolyamból én voltam az

---

Megjelent az Újbudai pedagógus portrék című kiadványban, amelyet a XI. Kerületi Pedagógiai Szolgáltató Központ adott ki.

egyetlen, aki nem bukott meg egyetlen tárgyból sem a négy év alatt. A TF-en folyamatosan edzettem és már elsős koromban sikerült megszereznem az első osztályú szintet gerelyhajításban és diszkoszvetésben, s az egyetemi és főiskolai országos bajnokságon diszkoszvetésben ezüstérmes lettem *Koncsek* Jolán mögött.

– Férjeddel, Tarnócai Istvánnal (nagyapám – a szerző) mikor ismerkedtél meg?

– Még csak elsős voltam, mikor ő már 30 évesen a második diplomáját szerezte a TF-n. 1960-at írunk ekkor és Pista már végzős diák volt. A tíz év korkülönbség ellenére igazi „TF-es" szerelem volt, olyannyira, hogy a miniszteri rendelet ellenére, miszerint a főiskola alatt nincs házasságkötés – tanulmányi eredményeimre való tekintettel, külön engedéllyel az utolsó évben összeházasodhattunk. Időközben terhes lettem Éva lányommal, távolugrásból még levizsgáztam, de műugrásból már nem kellett az utolsó évben. Talán ezért is választotta lányom az atlétikát.

– Sas-hegy, Süveg utca. Hogyan sikerült ilyen jó környéken lakást kapnotok?

– Akkor még nem számított jó környéknek. Nem is foglalkoztunk ezzel. Férjem, tanári kiutalásként kapta meg a Süveg utcai kétszobás lakást. Mire 1963 szeptemberében megszületett a lányom, Éva (édesanyád), már nyugodt körülmények közé vihettük haza. Miután lejárt a 20 hét szülési szabadság, 1964 januárjában a József Attila Gimnáziumba mentem dolgozni. Később egy ismerősünk érdeklődött, nem volna-e kedvem a hozzánk jóval közelebb lévő Érdi Úti Általános Iskolában tanítani. Természetesen azonnal igent mondtam: itt végül csodálatos 13 évet töltöttem el (ma Farkasréti Általános Iskola). 1967-ben megszületett Csaba fiam, vele már egy évet otthonmaradhattam. A fél percen belül „lefutható" távolság miatt mindkét gyermekem ebbe az általános iskolába járt. Következő állomás, a nagy kihívást jelentő, 1600 fős Menyecske Utcai Általános Iskola igazgatóhelyettesi státusza volt. Pályafutásom alatt mindvégig a TF gyakorlatvezető tanára voltam. Újabb lépcsőfok: a Tanítóképző Főiskola Testnevelés Tanszékének adjunktusi állása. 1980-tól ideiglenesen elbúcsúztam a gyerekektől és felnőttekkel kezdtem el foglalkozni.

– Ezek után miért választottad újra az általános iskolai tanítást?

– Nem voltak körülöttem kisgyerekek. 1986-ban felkerestem a XI. Kerületi Tanácsot, hogy van-e általános iskolai álláslehetőség a kerületben. Kicsit furcsán néztek rám, hogy adjunktus létemre kisiskolásokkal akarok foglalkozni, de végül a Csíki-hegyek Utcai Általános Iskola alakuló tantestületi ülésén találtam magam. Ebben az évben megszületett Ákos unokám *(én!)*. A Csíkiben az olimpiai években megrendezésre kerülő nagyszabású sportünnepélyek hagyománya a nevemhez fűződik.

– Kellőképpen elismerték a munkádat?

– Igen. 1998-ban *Magyar* Bálinttól átvehettem a Németh László-díjat. Előtte az Oktatás Kiváló Dolgozója Díjat. Többször voltam kiváló pedagógus. 1986-tól kezdve iskolai, kerületi, városi szinten évente elismerték a munkámat.

– Férjed 1992-ben bekövetkezett halála óta mi az, ami változott?

– Férjem halálával megszületett a Tarnócai legenda. Futóversenyeket rendezett és rendez a kerület a mai napig Tarnócai István emlékfutóverseny címmel, Pista bácsi emlékére. Az ő neve összefonódott a Köböl Egyetemmel, ahogy annak idején hívták. Sokat tanultam tőle, rendkívül tehetséges ember volt. Nehéz nélküle élni. Szerencsére 1992-ben megszületett második unokám, Johanna. Ebben az évben házasodott meg a fiam, Csaba is. 1993-ban megszületett Szabolcs, majd év végén Patrik, végül 1995-ben ötödik unokám Nóra. Férjem csak Ákost *(engem!)* ismerte, Johanna születése után néhány nappal meghalt.

– Rendkívül aktív nyugdíjas éveidről mondanál néhány szót?

– 55 évesen mehettem volna nyugdíjba, ám igazgatóm – *Giricz* János – segítségével még 3 és fél évet főállásban tanítottam a Csíkiben. 1999 óta rendszeresen tartok alkalmi órákat az iskolámban, felnőtteknek, gyerekeknek egyaránt. Legújabban a helyi idősek otthonában emlékeztetem az öregeket a mozgás szabadságára.

– Beszéltünk arról, hogy a tanítványaid tanítványai is tanítanak már…

– Hihetetlen, de tanítványom volt a Csíki igazgatóhelyettese, *Jánosiné Bartha* Judit, aki szintén tanár, és tanít a tanítványa is, és tanítványaim voltak *Luczy* Judit és *Fogas* Ildikó tanítónők. Ez nagyon jó érzés, de egyúttal kicsit el is szomorít, hisz ilyenkor derül ki, mennyi tanítási év van már mögöttem. Iskolám 20. évfordulóján számtalan diákom jött mosolyogva, és ami a legszebb az egészben: 20 évesen is szeretnének eljönni velünk a táborba, Soltvadkertre, mert hiányzik nekik a szervezett mozgás, vagyis a test játékos nevelése.

Gábossy Ákos
Tarnócai Istvánné egyetemista unokája